

DESCRIPTORII DE PERFORMANȚE ACADEMICE PRIN PRISMA CADRULUI EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR

Ana DABIJA

Catedra Științe ale Educației

In the present higher education changes context (the Bologna Process adhesion), it is important to consider as central elements of the qualifications evolution problem that must be connected to the work market dynamic trends. The employment announcements from different companies, institutions, enterprises, organization, etc. show up a set of conditions, knowledge, capacities, professional and management competences that employers require from the young specialists trained in the present educational system the quality an engagements of which depend on their future employments.

Elementul-cheie vizavi de oportunitățile profesionale ale tinerei generații este problema evoluției calificărilor, ținând cont de tendințele manifestate pe piața muncii. Dinamica pieței muncii dictează condiții necesare certificărilor actuale din sistemul de învățământ, deoarece pornește de la anumite dimensiuni pragmatice rezultate din sistemul competițional al unei societăți deschise în continuă dezvoltare, care pune accentul pe calitate [1].

Calitatea în învățământul superior este o descriere a eficacității a tot ce se întreprinde în sistemul de învățământ, în fiecare instituție, pentru a asigura un beneficiu maxim din programele de formare de către studenții implicați în procesul de învățământ și obținerea diplomei de studiu la care râvnesc viitorii specialiști.

Calificările obținute la sfârșitul ciclurilor universitare este parte a constituirii EHEA (Spațiul European al Învățământului Superior) care până în anul 2010 situează învățământul superior printre zonele de atenție prioritară la nivelul Uniunii Europene. Unul dintre cele mai recente documente, Comunicatul conferinței miniștrilor europeni pentru învățământul superior de la Bergen (mai 2005), include obiectivele strategice în învățământul superior până în anul 2007 și orizontul pentru 2010. Acestea se referă la *implementarea standardelor și a ghidurilor pentru asigurarea calității, implementarea cadrelor naționale ale calificărilor, acordarea și recunoașterea titlurilor echivalente, inclusiv cele doctorale, crearea oportunităților pentru flexibilitatea traseului de învățare în învățământul superior, inclusiv a procedurilor pentru recunoașterea studiilor anterioare* [1].

Cadrul european al calificărilor (EQF) este o modalitate de clasificare a calificărilor bazată pe cunoștințele acumulate de-a lungul anilor de studii. Contează ce știi și ce pot face absolvenții cu cunoștințele asimilate, mai degrabă decât țara în care au obținut diploma. EQF va reuni diferitele calificări existente la nivel național într-un cadru de referință european comun.

Se dorește ca aceste calificări naționale să fie mai ușor de comparat peste tot în Europa, astfel încât, de exemplu, un angajator irlandez să poată lesne „desluși” calificările unui candidat spaniol și să poată evalua în ce măsură acestea corespund postului respectiv de muncă [2].

Documentul european Cadrul European al Calificărilor (EQF) vehiculează cu conceptul de calificare ca element fundamental. Din această perspectivă, opțiunea de bază a fost raportarea calificării, prin intermediul descriptorilor, la rezultatele învățării. Ce se înțelege însă prin calificare? În consens cu dezvoltările europene vom folosi pentru termenul de calificare următoarea accepție: *recunoașterea printr-o certificare dată de un organism emitent (acreditat) a atingerii unui anumit nivel al competențelor în raport cu standardele prevăzute de Cadrul național de calificare*. Această definiție accentuează, pe de o parte, acțiunea de certificare, adică emiterea certificatului care confirmă atingerea unui anumit nivel de performanță a competenței, iar pe de altă parte, organismul emitent, adică acea instituție care are dreptul să stabilească nivelurile performanțelor demonstrate și să asigure respectarea consecventă a acestora. Alături de conceptul de calificare un alt termen important este termenul de competență. În ansamblul EQF, rezultatele învățării sunt descrise în termeni de competențe. Locul pe care îl ocupă competențele și nivelul acestora în definiția calificării a relansat dezbaterile despre definirea lor și a încercărilor de a le clasifica. Consecința imediată ar fi redefinirea curriculumului universitar în termeni de competențe.

EQF optează pentru următoarea definiție: „Calificarea este dobândită atunci când un organism abilitat constată că nivelul de învățare la care a ajuns o persoană a atins un anumit standard al capacităților de cunoaștere, deprinderilor și competențelor personale. O calificare conferă recunoaștere oficială a valorii rezultatelor învățării pentru piața muncii, precum și pentru educația și formarea profesională continuă. O calificare conferă un drept legal de a practica o meserie / profesie” [1].

De ce este nevoie, pentru a-ți construi viitorul profesional, a te adapta continuu la schimbările sociale, însă în deplin acord cu nevoile individuale?

Să te cunoști, să fii motivat, să știi să te exprimi corect, să comunici asertiv, să-ți placă să lucrezi în echipă, să respecti termenele sau un angajament, să fii pregătit pentru schimbarea meseriei, să ai atitudine pozitivă față de tine și față de schimbare, să fii orientat spre rezultate, să știi să faci față unui eșec, să manifesti seriozitate, curaj, îndrăzneală, să ai obiective clare și strategii de dezvoltare, să știi când să renunți, să fii persuasiv, să iei decizii, să-ți asumi responsabilități și consecințe, să ai încredere în tine și în ceilalți, să-ți asumi riscuri, să cunoști mai multe limbi străine, să fii întreprinzător, să vrei să crezi ceva nou, să participi activ la viața societății în care trăiești [3].

Cert este faptul că aceste calități în majoritatea cazurilor sunt ocolite de programele de studii, iar accentul se plasează prioritar asupra descriptorilor din Cadrul European al Calificărilor (EQF).

Orice absolvent al ciclului de licență trebuie să demonstreze următoarele rezultate ale învățării prin intermediul următorilor descriptori:

1. Utilizarea de cunoștințe detaliate teoretice și practice specifice unui domeniu, demonstrând înțelegerea aprofundată a teoriilor și principiilor de bază.

2. Utilizarea eficientă și inovativă a metodelor și a instrumentelor de lucru într-un domeniu complex și specializat. Demonstrarea capacităților de inovare în ceea ce privește metodele utilizate în rezolvarea problemelor.

3. Construirea și susținerea argumentelor în cadrul rezolvării de probleme.

4. Demonstrarea capacităților de design administrativ, asumarea de responsabilități privind managementul resurselor și al echipei în contexte de muncă sau de studiu nepredictibile ce necesită rezolvarea unor probleme complexe caracterizate prin existența mai multor factori în interacțiune.

5. Demonstrarea creativității în elaborarea proiectelor și a inițiativei în procese de management pentru a dezvolta performanța echipei, inclusiv prin instruirea membrilor acesteia.

6. Evaluarea consecventă a propriului proces de învățare și identificare a nevoilor de învățare.

7. Comunicarea de idei, probleme și soluții atât pentru un public specializat, cât și pentru unul nespecializat, utilizând o gamă de tehnici care implică informații calitative și cantitative.

8. Exprimarea unei viziuni personale sintetice asupra lumii manifestând solidaritate față de alții.

9. Colectarea și interpretarea de date relevante într-un domeniu pentru rezolvarea de probleme.

10. Demonstrarea experienței în interacțiuni operaționale în cadrul unor contexte complexe.

11. Formularea de judecăți de valoare bazate pe aspecte sociale și etice care apar în cadrul muncii sau studiului.

Aceste rezultate ale învățării se adaptează diferențiat de la o specializare la alta [1].

În statele cu o economie avansată se investește considerabil în procesul de formare și de consolidare a potențialului de cadre calificate – factor determinant în dezvoltarea socioeconomică și menținerea concurenței pe piața economică mondială.

Țările dezvoltate cu o economie de piață avansată dau prioritate procesului de dezvoltare a capitalului uman existent prin diverse programe educaționale (formale, nonformale, informale): burse, asistență educațională și vocațională. Productivitatea socială a muncii este reflectată prin investițiile mari pe care le face statul în procesul de instruire și asigurarea acestui proces cu suficiente resurse în favoarea calității și competenței viitorilor specialiști.

Referințe:

1. Singer Mihaela, Sarivan Ligia. Qui Vadis, academia? Repere pentru o reformă de profunzime în învățământul superior. - București: Sigma, 2006.
2. ec.europa.eu/news/culture
3. http://prodidactica.md/viitor/Viitor_rom/abordări_9.htm

Prezentat la 23.06.2009